

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat,
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

<https://www.internetconsultatie.nl/urmrvidm>

Putten, 7 september 2020

Kenmerk: B4355-1

Betreft: zienswijze wijziging Urm ivm digitale verantwoording vervoer meststoffen.

Geachte heer, mevrouw,

Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van de melkveehouders en reageren op de consultatie over de wijziging Ubm ivm digitale verantwoording vervoer meststoffen.

Allereest danken wij het ministerie voor de gelegenheid om een reactie te geven op de voorgenomen wijziging van de Ubm voor de invoering van het VDM. Wij vinden het jammer dat de reactie termijn relatief kort is en er van de termijn vanaf 10 augustus tot en met 7 september maar 7 dagen niet een zomervakantieperiode vallen. Wij zien graag dat de termijn met de algemene wet uit de algemene wet bestuursrecht van 6 weken alsnog gehanteerd wordt vanaf 10 augustus 2020.

In dit kader verwijzen wij naar onze reactie van 15 juni 2020 met kenmerk B4353-1 die over gelijksoortige regels ging over het uitvoeringsbesluit meststoffen.

Wij gaan er derhalve vanuit dat deze reactie wordt meegenomen wordt in de verdere vormgeving van de wijziging van de Urm en ubm waarover wij nog geen uitsluitel hebben ontvangen.

De NMV verneemt dat er nauwelijks (tijdig) overleg is geweest met stakeholders en dat de realisatietermijn van alle digitalisering en aanpassing van de benodigde hard- en software niet haalbaar is in relatie tot de beoogde inwerkingtreding. Steeds vaker bevestigen berichten in de media het beeld dat LNV de sector onvoldoende betreft in nieuw beleid.

De NMV was niet betrokken bij de digitale dialogotafels die in de toelichting worden genoemd. Evens ontbreekt informatie bij de toelichting welke organisaties wel betrokken waren om vast te kunnen stellen of er sprake is van een zorgvuldige klankbordgroep die een afspiegeling vormt van de boerensamenleving.

Allereerst is de NMV tevreden dat deze wijziging alleen gaat over het vervoer tussen verschillende agrarische bedrijven, maar vindt het niet goed dat er uitzonderingen zijn op mest op het eigen landbouwgrond inzake percelen die op gegeven worden bij de gecombineerde opgave, maar hierover later meer.

Ook is de NMV tevreden dat de vogelaar variant, boer-boer transport en afzet naar particulieren, kleine bedrijven (denk ook aan mensen met paard thuis) en naar eigen land in België en Duitsland mogelijk blijft. Dit past geheel in de lijn van de regionale kringloopgedachte die de minister beoogt. Boer-boer gaat over extensieve bedrijven en net zoals de afzet naar particulieren om geringe hoeveelheden mest.

In een aantal gevallen zijn de nieuwe meldingsvoorwaarden die daar aan toegevoegd worden met dit voorstel een brug te ver voor veel agrarische ondernemers die zich kleinschalig met mest bezig houden.

De NMV vindt het daarentegen niet correct dat er voor natuurgrond en overige grond die daadwerkelijk tot een bedrijf behoort een maximale afstand wordt opgenomen van 20 km en daardoor een rVDM gebruikt zou moeten worden zoals dat beoogd wordt met deze wijziging. Dit is niet reëel en in strijd met het eigendomsrecht, bovendien worden dergelijke percelen opgegeven in de gecombineerde opgave en wordt het bemestingsplan duidelijk welke mest naar welke percelen gaat. Het gaat immers over percelen die exclusief en feitelijk bij het bedrijf in gebruik zijn. Over de feiten en omstandigheden over de locatie van de percelen is geen twijfel mogelijk. NMV stelt voor de mest binnen de 20 km vrij te houden van digitale verantwoording zonder bemonstering en vragen voor een grotere afstand wel mee te laten lopen in de digitale verantwoording zonder bemonstering als het over percelen gaat die niet in eigendom zijn van de leverancier van mest. Een andere optie is om voor een bepaald percentage van de bedrijfsomvang hiervoor vrij te stellen, zonder dat de 20 kilometer beperking gehanteerd wordt. Het criterium zou kunnen worden toegevoegd dat maximaal 10% van de op dat bedrijf geproduceerde meststoffen, uitgedrukt in kilogramman fosfaat, mag worden aangewend op dit soort hectares grond, conform de geldende fosfaatgebruiksnorm op die hectares, die bij het landbouwbedrijf behoren maar zich buiten de 20 kilometerzone van het bedrijf bevinden. Met de huidige jurisprudentie over pacht met voorwaarden wordt onredelijk snel voor percelen zonder hoofdfunctie natuur bepaald dat het geen landbouwgrond meer is, terwijl er feitelijk wel landbouw als hoofdfunctie wordt bedreven. Deze regel kan dan ook zeer grote gevolgen hebben en dient zonder verdere regels en zonder 20 km zone ongewijzigd te blijven. Het mag niet zo zijn dat er bij percelen buiten 20km zone helemaal geen mest meer ontvangen zou kunnen worden. Op deze opmerking die ook in reactie met kenmerk B4353-1 van 15 juni aan de orde kwam heeft u nog geen duidelijkheid verstrekt.

De opmerking op p.32 van de toelichting staat dat *'aan deze voorwaarden voor deze vorm van afvoer grotendeels blijven'* klopt niet. Het gaat immers over (eigendoms) percelen die op gegeven worden als grond bij het bedrijf waar nu zonder meldingen mest van het eigen bedrijf aangewend kan worden.

In de toelichting ontbreken voor de tweede keer de cijfers over de hoeveelheden mest die onbemonsterd werden afgevoerd t.o.v. bemonsterd. Het is aannemelijk dat de vergelijking met het aantal transporten of aantal kleine loonwerkers geeft geen goed beeld omdat de opslagcapaciteit per vracht van de hoeveelheid vervoerde mest veel kleiner. Nog los van het feit dat het aantal particuliere transporten in hoeveelheid mest niet zijn ontrafeld in de toelichting. De NMV pleit voor behoud van de huidige gang van zaken en daarbij eventueel de meldtermijn te verkorten van tien naar bijvoorbeeld vijf werkdagen.

gegevens chauffeur

Opvallend is dat hier informatie over de persoon die het vervoer van dierlijke mest heeft uitgevoerd moet vastleggen. In veel gevallen is de leverancier of afnemer van de mest helemaal niet aanwezig bij levering of afname van de mest en is dus niet in staat om deze informatie in de administratie vast te leggen. Bovendien is onduidelijk in hoeverre de leverancier of afnemer dan ook de identiteit van de betrokken persoon moet vaststellen en op basis waarvan en welke privacy regels hiermee geschonden kunnen worden. Als een landbouwbedrijf zelf vervoert is duidelijk dat de meeste zonder personeel werken en er veel familiebedrijven zijn als eenmansbedrijf of enkele maten. Deze regel dient voor landbouwbedrijven, particulieren en kleine bedrijven te vervallen als die mest vervoeren.

Als de gegevens over de persoon die het transport uitvoert door de intermediar-vervoerder worden vastgelegd is dat meer dan voldoende.

vooraanmelding

Op deze artikelen hebben wij de volgende opmerkingen:

Wij zien in de vooraanmelding een zeer zware extra administratieve last. Weliswaar kunnen grootschalige intermedairs die nu al vergaand geautomatiseerd zijn met wat aanpassingen deze vooraanmelding met een druk op de knop vanuit een planningssysteem indienen. Veel andere bedrijven zoals de honderden kleinere loonwerkers (de meerderheid van de mestvervoerders) en maakt echter geen gebruik van planningsoftware en maakt de planning op papier of zelfs in het hoofd. Dit geldt ook voor (melk)veehouders of hobbyboeren en paardenhouders die zelf dierlijke mest vervoeren. Voor deze bedrijven is het invoeren van vooraanmeldingen een zeer grote extra last, zeker ook door het grote aantal gegevens wat nu wordt gevraagd.

Het invoeren van een vooraanmelding is voor de NMV onacceptabel voor de onbemonsterde kleinschalige transporten van dierlijke mest.

De NMV is van mening dat de melding vooraf van het vervoer van meststoffen zoals bedoeld in dit voorstel alleen van toepassing dient te zijn op vervoer dat uitgevoerd wordt door een intermedair. Het is een grote administratieve last in combinatie met andere vereisten. De NMV is van mening dat aannemelijke wijzigingen van een vooraankondiging en een vdm zelf binnen een redelijke termijn doorgevoerd moeten kunnen worden.

Wij vinden het niet nuttig om het geplande moment van vervoer in de vooraanmelding op te geven. Deze plannings zijn aan wijziging onderhevig als gevolg van weersomstandigheden ten gunste van het milieu van lucht en bodem. Bovendien is er geen voorschrift om een wijziging

met een redelijke termijn in de planning door te geven, waardoor dit gegeven op voorhand niet heel betrouwbaar wordt.

De volgende gegevens moeten in onze ogen ook na de vooraanmelding nog boetevrij te wijzigen zijn: de datum, de afnemer, het soort mest (omdat de leverancier op het laatst kan besluiten om mest uit een andere put te laten laden), de vervoerder (omdat deze kan beslissen om een collega mee te laten rijden, die het feitelijke transport uitvoert) en de afnemer (een ontvanger kan meer dan één bedrijf hebben) inclusief de opmerkingen codes zoals de mestafzetcodes. De meest relevante feiten zijn immers duidelijk aan de hand van de geautomatiseerde data die een intermediair tijdens het vervoer wordt vastgelegd.

In de toelichting is niet concreet wat 'ruim voor aanvang' inhoudt.

Bij artikel 55 lid 7 ubm wat eerder in consulatie was is opgenomen 'terzake van de ondertekening van het vervoersbewijs kunnen de leverancier, de vervoerder en de afnemer elkaar niet machtigen'. Deze regel is niet redelijk en billijk en is een te grote aanslag op de ondernemingsvrijheid dagbesteding van de partijen. Ook kan het voorkomen dat een partij door een calamiteit niet in staat is persoonlijk het vdm te ondertekenen. In dit kader zijn alle termijnen van een werkdag niet redelijk en billijk en geven geen invulling aan gevoel van praktijk.

2.4. Startmelding

'Met de startmelding geeft de vervoerder aan dat de gegevens van de vooraanmelding compleet zijn en dat het vervoer gaat starten.'

Deze conclusie is ongewenst, niet van de praktijk, er zijn immers veel omstandigheden, weer bodem of ander noodzakelijk werk die de planning doen veranderen. Veel boeren of hobbyboeren zijn op leeftijd en beschikken niet over digitale snufjes. Gevolg kan zijn dat er nog meer werk door loonwerkers gedaan moet worden die al overbelast zijn door de 20 graden regel en de te wijzigen regels van mest op zand bij de teelt van aardappelen en mais. Daar is het milieu niet mee gebaat. Ze komen met groter materieel en kunnen niet zo goed rekening houden met het weer als een boer zelf en dit kan een negatief effect hebben op de bodem.

Het kenteken moet vooraf gemeld worden zie p.28. Er zijn ook situaties dat er geen kenteken aanwezig hoeft te zijn en of een transportmiddel op het laatste moment wijzigt door planning, een ongeluk krijgt of kapot gaat en niet verder kan rijden? Het werk wordt in dat geval overgenomen door een ander voertuig, maar wat is het gevolg voor de registratie?

Wij zijn tegen de systematiek dat er dan een losmelding en nieuwe laadmelding / startmelding moet plaatsvinden, omdat dit betekent dat er ook een nieuw monster moet worden genomen en er gelost wordt op naam van een intermediair, maar er geen registratienummer van de opslag is.

- De bevestiging van afvoer en aanvoer op basis van een digitale notificatie is voor een aantal (melk)veehouders, particulieren en kleine bedrijven een brug te ver. Er zijn immers nog

steeds agrarische ondernemers in de land- en tuinbouw die niet overweg kunnen met automatisering, geen computer en email hebben en geen mobiel of smartphone hebben. Ook is internet in het buitengebied een onbetrouwbare partner. Men verwacht kennelijk dat alle partijen a la minute beschikbaar kunnen zijn. Een machtiging ontzorgt juist. Het is niet redelijk en billijk om deze mogelijkheid te ontnemen. *'Terzake van de ondertekening van het vervoersbewijs kunnen de leverancier, de vervoerder en de afnemer elkaar niet machtigen.*

Wel is het idee om bij het machtigen een maximum hoeveelheid mest (fosfaat en stikstof) op te mogen nemen ter bescherming van de partijen.

Wellicht kunt u eens navraag doen bij melkveehouders met een bestuurlijke functie of boeren die door een calamiteit zoals ziekte of buiten bewustzijn etc niet in staat zijn persoonlijk iets digitaal te bevestigen.

Het is een ongehoorde betutteling als bedrijven geen machtiging zouden mogen gebruiken. Staat u als Ministerie in voor de gevolgen voor die bedrijven die vast lopen in deze bureaucratische molen?

- De bevestiging van af- en aanvoer door de leverancier en afnemer moet plaatsvinden voor het einde van de eerst volgende werkdag. Deze termijn is in onze ogen niet redelijk en billijk d.w.z. onredelijk kort. Wij pleiten voor een ruimere termijn van vijf werkdagen. Bovendien moet rekening gehouden worden met de feestdagen die niet in het weekend vallen.
- Een particulier is een particulier en daarvan mag je niet verwachten dat hij een tijdrovende KvK-inschrijving of een registratie bij RVO heeft. Een KvK inschrijving gaat op afspraak met een wekenlange termijn, bovendien kan de KvK inschrijving voor hobbyisten geweigerd worden hangt ook een kostbare BTW administratie, leges en kosten van e herkenning die hier niet in beeld wordt gebracht.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld ook om afnemers die veel meer mest dan 20 kg fosfaat kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor het bemesten van een camping, tuinen in een landgoed, parken, recreatieterreinen. Het hoeft hier dan ook niet alleen om de achtertuin van een particulier die zelf een aanhangertje mest bij de boer haalt, maar voor allerlei afnemers die ook mest door een geregistreerd vervoerder laten aanvoeren. Als er geen KvK nummer is gekoppeld aan de percelen dient het bsn nummer en eventueel digid voor de particulier in kwestie beschikbaar te zijn. In feite wordt bsn nu al gebruikt voor hobbyboeren met meitelling en I en R. Het is niet nodig om daar een extra circus voor op te tuigen.

Kan het Ministerie borgen dat zij zelf binnen een werkdag een nieuw RVO relatienummer kan aanmaken voor een hobbyboer of particulier?

Heeft het Ministerie afspraken gemaakt met de KvK over inschrijving?

Heeft het Ministerie afspraken gemaakt over snelle levertijden van leveranciers die zich bezig houden met e herkenning? Dit tijdrovende circus komt na de KvK inschrijving.

Melkveehouders vergeten de misplaatste massale kalvergate aanpak niet gauw. De melkveehouderij was niet welkom toen er gesprekken waren over mestfraude op het Ministerie en wordt nu onder het mom van derogatie aan grootschalige onredelijke

regelgeving met veel te korte termijnen onderworpen.

Over de trage gang van zaken rondom derogatie staan nog steeds vragen open. Steeds vaker komen er zaken in de derogatiebeschikking die nog niet bestonden in de onderhandelingsperiode of die in strijd zijn met doel van de richtlijn of relevante wet. Herstel van aannemelijke vergissingen wordt aan banden gelegd. Zie p.30 *'tot het moment dat het vervoer via RVDM'*. Verder lijkt het te gaan over een opzet sanctie beleid. Zie p.30 *'Het herstel van onvolkomenheden door de vervoerder betekent niet dat voor de gemaakte fout geen sanctie wordt opgelegd.'* *'In het kader van deze stelsels zal in beginsel geen afvoer van dierlijke mest worden aangenomen indien geen sprake is van een volledige melding.'* De NMV voorziet dat het met dit voorstel dat het weer heel erg gemakkelijk wordt om strafbare feiten en overtredingen met bosjes kunnen te collecteren die grote gevolgen voor derogatie, GLB randvoorwaarden te kunnen veroorzaken. Er dient meer rekening gehouden met de bijkomende gevolgen omdat de effecten van een bestuurlijke boete veel lichter zijn bij bedrijven zonder glb subsidies en zonder derogatie die voor meerdere jaren op het spel kunnen staan.

De sanctionering is zo zwaar dat veel agrarische bedrijven dergelijke claims inclusief de kettingreacties niet kunnen overleven en op deze manier niet het slachtoffer mogen worden van problematiek die het gevolg is van oude gekozen onhaalbare doelen waar de NMV altijd voor gewaarschuwd heeft.

Het doel van de Meststoffenwet, het milieu (water, bodem lucht) is echter gebaad met het snel in kunnen spelen op de weeromstandigheden zonder een ketting van meldingen en registraties die men nu beoogt en die niet hersteld mogen worden. Van 9.000 grote industriebedrijven is de mega stikstof uitstoot nauwelijks in beeld of gerapporteerd.¹ Ook Remkes rapporteerde op 8 juni jl. dat veel stikstof en ammoniak uitstotende biovergisters totaal niet in beeld zijn. Recent kwam het beleid van RWS onder spanning te staan door vervuilende stort activiteiten in de Maas waar met rekenmodellen die duizend keer afweken van het verhaal dat bij de rechter werd verteld, nu er gemeenten zijn die juridische procedures voeren tegen het RIJK over ongehoorde vervuiling waar zelfs giftige stoffen in het natuurvlees worden aangetrokken.² ³ Het gaat hier over vlees waar RWS met grondverzet in natuurprojecten een rol speelt als buitendijkse gebiedsverantwoordelijke. Let wel het gaat over water, het hoofddoel van de meststoffenwet.

Er is sprake van willekeur op het gebied van regels en handhaving t.o.v. bedrijven in de industrie luchthavens en energiesector. Komt er een meldingssysteem waar en wanneer een riooloverstort in het oppervlaktewater komt?

De NMV is van mening dat een termijn van een werkdag bijzonder onredelijk is, deze dient vijf werkdagen te worden. De NMV pleit er voor minder regels voor de kleinschalige transporten en bij wet te voorzien in extra regels voor die gevallen waar gereede twijfel is over de gang van

¹ <https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2019/11/Stikstofregistratie-industrie-ontbreekt-vaak-506632E/>

² <https://www.gelderlander.nl/west-maas-en-waal/granuliet-duizend-keer-gevaarlijker-dan-gedacht-rijkswaterstaat-maakte-rekenfout~ac9ccc58/>

³ <https://www.gelderlander.nl/hetschoneoosten/runderen-langs-waal-zitten-vol-gif-verkoop-van-oervlees-stilgelegd~a9769147/>

zaken. Dus geen overtrokken generiek beleid meer, maar maatwerk bij wet mogelijk maken als dat nodig is voor specifieke situaties/bedrijven om daar speciale voorwaarden aan te stellen bij gereede onderbouwde twijfel. Het vervoer via intermediars is via de volgsystemen nu real time al te traceren. De risico analyse ontbreekt. Als afnemer en leverancier binnen een onredelijke termijn van een werkdag digitaal moeten mee tekenen, mag je daar alleen de conclusie aan verbinden dat ze dit ter kennisname aannemen.

Deze wijziging zorgt voor een verregaande regeldruk met onredelijke termijnen waarbij partijen afhankelijk kunnen zijn van deelnemers die niet computervaardig zijn in dit stroeve automatiseringstraject dat hier wordt voorgesteld. NMV is een voorstander van ruime pilotperiode en voor eenvoudige tekortkomingen een waarschuwing af te geven. Dit zou kunnen via een overgangperiode in het handhavingsbeleid.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wieggersma (voorzitter)